

A kurzus kódja: FLN-350.60; FL-350.60
A kurzus címe: Szkeptikus scenáriók az újkorban
A kurzus címe (angolul):
A kurzus előadója: Faragó-Szabó István farago-szabo@freemail.hu . (Néhány órát meghívott előadó [Veres Máté és Méder Zsombor] tart)
A kurzus helye és ideje: K 12 – 13.30, I/ I/129

A kurzus előfeltétele(i): Jártasság a korai modernizmus filozófiájában (Descartes, Locke, Berkeley, Hume műveinek elemi szintű ismerete)
A jegyszerzés módja(i): Lsd.: a követelmények rovatban
Követelmények: - Aktív részvétel, folyamatos munka - A főtémákhoz kapcsolódó, <i>előre megadott</i> témáról szóló kiselőadás (max. 30 p) - Dec.18-ig írásban (e-mail) benyújtandó, 3 oldal (12, 2-es sortávolság) terjedelmet meg <i>nem</i> haladó kisdolgozat. Az írásos dolgozat témája <i>szabadon választható</i> . <i>A jegy megszerzéséhez mindhárom követelmény teljesítése szükséges.</i>

A kurzus leírása, tematikája: Részben keresztezve a mára jórészt erodálódott empirista/racionalista kategóriákat, az utóbbi fél évszázadban vizsgálatok indultak meg egy másfajta felosztás újragondolására: milyen választ adtak a kor vezető gondolkodói a szkeptikus kihívásra. A földrajzi felfedezések, a reformáció vita, és az újra felelevenedő akadémiai és pürrhonista szkeptikus áramlatok nyomán kialakult helyzet főszereplője Montaigne; a másik – aki már fontos megoldási javaslatot is ad – Descartes; de rajtuk kívül még számos, a filozófiatörténetben ritkábban emlegetett epizodista is kulcsszerepet kap: Bayle, Foucher, Arnauld, Gassendi, valamint Locke, és Locke követői (és egyben kritikussai): Berkeley és Hume. E szerzők oldalak tucatjait töltötték meg a szkeptikus érvek értelmezésével, sőt a szkepticizmust tematikusan átíró Hume-nak sem sikerült megszabadulni tőlük. A koramodern gondolkodás kezdetén valóságos taxonómiája alakult ki az érvtípusoknak, amelyben az emberi/állati észlelés különbözőségétől a szélsőséges hallucinációkig minden létező variánst tipologizáltak. A szemináriumon elsősorban a korszakváltó figurákat próbáljuk meg legalább részlegesen vizsgálat alá venni, akik – különböző stratégiákkal élve – a szkepticizmus cáfolatára, alternatív opciók kidolgozására, vagy az érvek legalábbis részleges eliminálására törekedtek.
--

A kurzushoz tartozó kötelező irodalom: 1. Sextus Empiricus, 1998, <i>A pürrhonizmus alapvonalai</i> c. művéből (171 ~ 260) <i>Az antik szkepticizmus</i> c. kötetben: Atlantisz, ford.: Lautner Péter 2. Montaigne, 2002, <i>Raymond Sebond mentsége</i> , az <i>Esszék II.</i> kötetében, Jelenkor, 127 – 340 (a pontosabb oldalszámot az órán megbeszéljük) 3. Descartes, 1994, <i>Elmélkedések</i> [...], Atlantisz, ford.: Boros Gábor, 25 – 111, 4. Gassendi, <i>Ellenvetések az Elmélkedésekhez</i> , uo. 170 – 189. 5. Descartes, <i>A filozófia alapelvei</i> , Osiris, (ford. Dékány András) 6. Locke, 2003, <i>Értekezés</i> [...], Osiris, Később pontosítandó szakaszok 7. Berkeley, 2006, <i>Alapelvek</i> [...], a <i>Tanulmány az emberi megismerés alapelveiről</i> c. kötetben, L'Harmattan, „Bevezetés”, valamint a főszövegből a 80 §-ig. (88 -125) 8. Uő, <i>Három párbeszéd</i> (az I. párbeszéd, u.o.: 158 -187) 9. Hume, David, 2006, <i>Értekezés</i> [...] Akadémiai, (ford. Bence György). Az I könyv I/IV-en kívül még később pontosítandó szakaszai.

A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom:

Kezdőknek:

1. Boros Gábor, *R. Descartes*, Áron, 1998
2. Faragó-Szabó István, *Az újkori szkepticizmus története*, Áron, 2005.

A szkepticizmus mai problémáinak tárgyalásához bevezetőt nyújt:

3. Újvári Márta, *A szkepticizmus kihívása*, Áron, 1996

Haladóknak:

1. Popkin, *The History of Scepticism*, UCP, 1979
2. Uő, *The High Road to Pyrrhonism*, Austin Hill Press, 1980.

Az egyes témákhoz bevezető:

3. Burnyeat, *The Skeptical Tradition*.

Az egyes szerzők szkepticizmusáról a *Critical Assessment c.* szöveggyűjtemény cikkeit ajánlottak.

A szemináriumi témákhoz minden egyes kisdolgozat írójának egyéni megbeszélés alapján választunk irodalmat.